

Malmö stad

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2025-10-27

Vår referens:

Arvid Nordland Avdelningschef

Epost:

arvid.nordland@malmo.se

Diarienummer:

MN-2025-9985

Remiss från Socialdepartementet - Förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Sammanfattning

Stadskontoret har översänt en remiss från Socialdepartementet gällande förslag om avskaffande av kravet på matservering och eget kök vid servering av alkohol. Förslagen bedöms medföra stora kostnadsbesparingar och gynna tillväxten i restaurangbranschen samtidigt som de folkhälsorelaterade konsekvenserna bedöms vara begränsade och hanterbara.

Miljöförvaltningen delar problembeskrivningen och ser positivt på förslagen. Utredningen saknar dock en bedömning om huruvida ändringen kan innebära en ökning av bullerstörningar kopplade till serveringsställen.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2025-10-27
- Förslag till yttrande, daterat 2025-11-20
- Förslag från Förenklingsrådet om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Beslutsplanering

Miljönämnden 2025-11-20

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en remiss från socialdepartementet till miljönämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden för samråd. Svar önskas senast 2025-11-27.

Bakgrund

Socialdepartementet har översänt Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol på remiss. Förslagen innebär i huvudsak att 8 kap. 15 § i alkohollagen (2010:1622) upphävs. Detta innebär att serveringsställen inte längre behöver ha ett eget kök eller tillhandahålla tillredd mat för att stadigvarande få servera alkohol till allmänheten. Det innebär även att serveringsställen inte behöver erbjuda lämpligt antal sittplatser för matservering. Vidare föreslås att krav på eget kök för tillredning av mat vid cateringverksamhet (8 kap. 4 § 2st.) tas bort samt att begreppet *lokal* i alkohollagen förtydligas.

Enligt Förenklingsrådet kan förslagen ge stora kostnadsbesparingar för restaurangbranschen och bidra till ökad tillväxt. De bedöms också underlätta för nya verksamheter som vinbarer, cocktailbarer och gastropubar att servera alkohol utan att driva full restaurangverksamhet.

Förslagen kan påverka folkhälsan, och därför har Förenklingsrådet analyserat möjliga konsekvenser. Som en del av analysen har de jämfört med Finlands alkoholreform från 2018, där motsvarande krav på matservering togs bort. Erfarenheterna från Finland visar inte på någon ökning av alkoholkonsumtion på restauranger, trots att fler serveringsställen öppnade.

Förenklingsrådet bedömer att riskerna och de negativa konsekvenserna av förslaget är begränsade och kan hanteras inom ramen för övriga regler i alkohollagen. Mycket tyder på att effekten främst blir att en del av alkoholkonsumtionen flyttas från hemmet till restaurangmiljö.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Konsekvensbeskrivning

En redogörelse av konsekvenserna för barn och unga har genomförts och bedöms som tillfredsställande.

Förslaget bedöms påverka miljönämnden både ekonomiskt och organisatoriskt, eftersom det totala behovet av livsmedelskontroller kan förändras. Det är i nuläget svårt att bedöma om förslagen leder till fler kontroller, till följd av fler nya verksamheter, eller färre kontroller, om livsmedelshanteringen blir mer begränsad.

Utredningen saknar bedömning av hur förslagen kan påverka bullerstörningar för boende nära serveringsställen, både vid befintliga och nya verksamheter. Utifrån miljöförvaltningens erfarenheter i Malmö risken som liten, men frågan behöver ändå hanteras vid ett införande.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen ser positivt på att förslagen kan leda till lägre kostnader för restaurangbranschen och delar den problembeskrivning som har lyfts fram. Eftersom miljöförvaltningen kontrollerar alla serveringsställen finns det erfarenheter matserveringen på vissa ställen, exempelvis barer och nattklubbar, är väldigt begränsad trots att det finns fullt utrustade kök. I vissa fall leder detta till ökade kontrollkostnader för verksamheterna, eftersom deras riskklassning och kontroller enligt livsmedelslagen blir mer omfattande, trots att hanteringen nästan aldrig sker.

Det är viktigt att lagar och regler utvärderas för att säkerställa att de verkligen fyller sitt syfte. Eftersom dagens regler inte kräver att den köper alkohol också måste beställa mat är det oklart vilken effekt kravet medför på alkoholkonsumtionen och graden av berusning. Miljöförvaltningen bedömer därför förenklingsförslagen som rimliga.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Arvid Nordland
Avdelningschef
Avdelningen för livsmedelskontroll